

บทที่ 4

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีต่อการค้าขายของไทย

การเปลี่ยนแปลงของกฎหมายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องจะมีผลกระทบต่อการค้าขายของประเทศไทย ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทย นอกจากกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศแล้ว กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการค้าขาย ดังนั้นในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่มีต่อการค้าขายจึงต้องทำการศึกษากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องเป็นอันดับแรกก่อน โดยเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการค้าขาย จากนั้นจึงค่อยวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีต่อการค้าขายของประเทศไทยไทย

การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของเอกชน บางครั้งรัฐจะเข้ามามีบทบาทในการควบคุมโดยการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ขึ้นมาใช้เพื่อกำหนดและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ของรัฐ ในเรื่องเกี่ยวกับยางซึ่งเป็นสินค้าเกษตรกรรมที่มีความสำคัญต่อประเทศรัฐยังได้วางนโยบายไว้ดังต่อไปนี้

นโยบายของรัฐเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางพารา

แนวนโยบายของรัฐในเรื่องต่าง ๆ อาจสังเกตได้จากแนวนโยบายที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับต่าง ๆ และในเรื่องของยางพาราซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศชนิดหนึ่งก็ได้มีการวางแนวนโยบายไว้ โดยในอดีตที่ผ่านมาตัวอย่างเช่นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) แนวนโยบายในเรื่องที่เกี่ยวกับยางพารา ได้กำหนดให้มีการวิจัยเพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ยางพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูงทดแทนยางพันธุ์เก่า และให้มีการเร่งกระจายการผลิตให้มากขึ้น โดยมีการแนะนำเทคนิคการกรีดยางหน้าสูงและการใช้สารเคมีเร่งน้ำยางในสวนยาง ในภาคใต้ให้มีการปลูกยางแทนตามโครงการเร่งรัดปลูกยางแทน ในภาคตะวันออกให้มีการเร่งรัดการปลูกยางพาราแทนมันสำปะหลัง ส่วนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้วางนโยบายที่เกี่ยวกับยางพาราไว้ โดยอาจแบ่งออกได้เป็น นโยบายด้านการผลิต นโยบายด้านการตลาด และนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อจะพัฒนาและส่งเสริมให้การค้าของประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาตลาดยาง การปรับปรุงโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการขนส่ง และการส่งเสริมให้มีการใช้ยางในประเทศ โดยให้การส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมยาง ซึ่งจะเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่ทำการผลิต อันจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศมากขึ้น รายละเอียดของนโยบายในด้านต่างๆ มีดังต่อไปนี้

1. นโยบายด้านการผลิต

รัฐมีนโยบายที่จะเพิ่มผลผลิตยางให้มากขึ้น เนื่องจากแนวโน้มด้านการตลาดยางพาราในระยะยาวจะอยู่ในเกณฑ์ดี โดย

1.1 ปรับปรุงพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตสูงและต้านทานโรค ซึ่งเหมาะสมสำหรับแหล่งปลูกยางเดิมและท้องที่แห้งแล้ง

1.2 เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่โดยการวิจัยและพัฒนาด้านเกษตรกรรม เพื่อลดต้นทุนการผลิต

1.3 จัดเก็บเงินสงเคราะห์ปลูกแทน ในอัตรา กิโลกรัมละ 0.90 บาท จากผู้ส่งออกในการส่งออกยางทุกประเภท เพื่อเป็นกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

1.4 พัฒนาอุตสาหกรรมยางดิบและผลิตภัณฑ์ยางโดยปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นยางแท่ง ยางชนิดใหม่ ยางครีป น้ำยางข้น และผลิตภัณฑ์จากยาง

1.5 จัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับเจ้าหน้าที่ เกษตรกร และเจ้าของกิจการยาง รวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2. นโยบายด้านการตลาด

2.1 พัฒนาการตลาดยางตั้งแต่ระดับชาวสวนถึงระดับท้องถิ่น และการจัดตั้งตลาดกลางยางพารา

¹ สุชาติ วราภรณ์ และจิตรา สว่างศรี. รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กองศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 2 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, หน้า 62 - 65.

2.2 สนับสนุนให้มีการผลิตยางพาราที่ตลาดโลกต้องการ เช่น ยางแท่งให้มากขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ยางพาราเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมในประเทศมากขึ้น

2.3 เร่งรัดการส่งออกยางพาราไปจำหน่ายตลาดต่างประเทศ และหาช่องทางขยายตลาดในต่างประเทศให้กว้างขวางขึ้น

2.4 ปรับปรุงโครงสร้างการทำเรือเพื่อขนส่งยาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออก

3. นโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมยาง

3.1 ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมโดยรวม โดยใช้มาตรการด้านการคลังและภาษี มาตรการด้านการคลังที่ได้ดำเนินการแล้ว คือ การลดอัตราอากรศุลกากรขาเข้ากรดฟอสฟอริกซึ่งเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยาง เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2535 จากตามราคาร้อยละ 30 เหลือตามราคาร้อยละ 5

3.2 พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายเฉพาะสาขา อุตสาหกรรมยางก็ได้รับการบรรจุอยู่ในเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรม เพราะมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศมีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นสูง และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะยาว

3.3 นโยบายสนับสนุนการใช้ยางในประเทศ โดยส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยในการนำวัตถุดิบยางธรรมชาติไปใช้ในงานก่อสร้างทาง การลดการสิ้นเปลืองและการสึกกร่อนในการสร้างสะพาน ทางรถไฟ แท่นเครื่องจักร เครื่องยนต์ การสร้างตึกอาคารเสริมยางป้องกันการพังทลายจากแผ่นดินไหว การสร้างเขื่อนยาง เครื่องกีฬา แผ่นยางปูพื้นอาคาร แผ่นยางปูบ่อน้ำชนบท นอกจากการส่งเสริมในงานศึกษาวิจัยแล้วรัฐบาลยังสนับสนุนให้บริษัทหรือผู้ผลิตนำต้นแบบการศึกษาวิจัยไปใช้ผลิต โดยระยะแรกรัฐบาลจะทำตัวอย่างนำ มีแผนรองรับซื้อผลิตภัณฑ์ยางเหล่านี้ไปใช้ในโครงการของรัฐ นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ให้ความสนใจปัญหาที่เกิดขึ้นในการลงทุนด้านอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง โดยได้มีการสำรวจและศึกษาปัญหาที่โรงงานต่างๆ ประสบอยู่

---

* อุตสาหกรรมเป้าหมาย รวม 6 ประเภท ได้แก่ อุตสาหกรรมกระดาษ อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมงานโลหะ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

และเพื่อสนับสนุนการใช้ยางในประเทศให้มากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ปรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์แก่อุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก) ให้ภาคใต้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมที่ใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้นจากภาคตะวันออก

ข) โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศได้ทั้งหมด

ค) ขยายเวลาการให้สิทธิประโยชน์ภายในเงินได้นิติบุคคลธรรมดาเป็น 8 ปีทุกราย

ง) อุตสาหกรรมที่ใช้ยางเป็นวัตถุดิบที่ได้รับการส่งเสริมไม่มีข้อจำกัดในเรื่องสัดส่วนของเงินลงทุน

นอกจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศจะส่งผลถึงนโยบายที่เป็นตัวกำหนดทิศทางการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจแล้ว การเปลี่ยนแปลงของกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศยังมีผลต่อกฎหมายภายในของประเทศที่จะต้องทำการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับพันธกรณีภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศนั้น ๆ โดยในเรื่องการค้าอย่างกฎหมายสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องมีอยู่หลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนยาง พ.ศ. 2504 พระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 252 พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522

กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 เป็นพระราชบัญญัติที่ออกมาใช้แทนพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2477 และพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2479 โดยพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับ เป็นกฎหมายที่ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมยางตั้งแต่การปลูกไปจนถึงการจำหน่ายหรือการส่งยางออกนอกประเทศ ทั้งนี้เป็นการบัญญัติกฎหมายขึ้นตามพันธกรณีระหว่างประเทศ กล่าวคือ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติในความตกลงควบคุมยาง

ระหว่างประเทศ (International Rubber Regulation Agreement; IRRA) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี ตั้งแต่ พ.ศ. 2477 จนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2486 ความตกลงจึงหมดอายุลงในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2487²

พระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2477 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2479 ได้วางวิธีการควบคุมการปลูกต้นยาง การทำยาง การส่งยางออกนอกประเทศ ให้ดำเนินไปตามบทบัญญัติแห่งความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศ (IRRA) ตามโครงการจำกัดยาง (Rubber Quota Scheme)³ ซึ่งมีลักษณะโดยย่อของโครงการ ดังนี้

- 1) จำกัดจำนวนยางส่งออก (โควตา) โดยให้ประเทศที่มีการทำยาง ส่งออกได้เท่าที่กำหนดให้ เพื่อจำนวนยางจะได้ไม่ล้นตลาดจนทำให้ราคาตกต่ำ
- 2) การกำหนดโควตาจะถือเกณฑ์ตามความสามารถในการทำยางของประเทศภาคี
- 3) เพื่อให้จำนวนยางส่งออกพอสมควรกับจำนวนที่ตลาดต้องการ จึงต้องมีการจำกัดการปลูกและการกระทำไม้ให้ทวีขึ้นด้วย

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 เป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไขจากพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2477 และ พ.ศ. 2479 เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีแนวทางการควบคุมยางที่รัดกุมยิ่งขึ้น ตามความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศที่ต่ออายุสัญญาในปี พ.ศ. 2481 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศฉบับแรก (IRRA) บ้างเล็กน้อย แต่เนื้อหาก็ยังคงเป็นไปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจำกัดยางและกำหนดโควตาส่งออกของแต่ละประเทศ เพื่อให้การค้ายางมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยในพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ยังคงมีหลักการปฏิบัติเช่นในพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2479 ทุกประการ เพียงแต่มีได้บัญญัติระเบียบและวิธีปฏิบัติไว้ในพระราชบัญญัติเหมือนพระราชบัญญัติฉบับก่อน ๆ (พ.ศ. 2477 และ 2479) ทำให้เนื้อหาในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2481 มีเพียง 22 มาตรา จากเดิมที่เคยมีถึง 63 มาตราในพระราชบัญญัติควบคุมจำกัดยาง พ.ศ. 2477

² ฐานันดร กิตติวงศากุล, “กฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับยางพารา : ผลกระทบต่อเกษตรกรชาวสวนยางไทย”, หน้า 148-149.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 148.

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม 2 ครั้ง คือ แก้ไขตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2483 ในเรื่องการกำหนดค่าธรรมเนียมในการออกไปกำกับคูป้องกันและใบสุทธิยางคิดตามโควตาที่ระบุไว้จากไม่เกินกิโลกรัมละหนึ่งสตางค์เป็นไม่เกินกิโลกรัมละห้าสตางค์ (มาตรา 22 วรรคต้น) และแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2490 ในเรื่องให้ผู้ปลูกยางโดยมิได้รับอนุญาต หรือ ใบอนุญาตถูกเพิกถอนหรือสิ้นอายุต้องยื่นเรื่องราวขออนุญาตปลูกใหม่ต่อเจ้าพนักงานประจำห้องที่ภายในเวลาที่กำหนด

พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 มีแนวความคิดในด้านการควบคุมเป็นหลัก โดยกำหนดเนื้อหาเป็นหลักใหญ่ ๆ และเน้นบทลงโทษเป็นสำคัญ มีการระบุคำนิยามที่ชัดเจนมากขึ้น เนื้อหาในพระราชบัญญัติได้มีการเพิ่มเติมในเรื่องของโรงงาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมและการพัฒนาของอุตสาหกรรมยางพารา ส่วนรายละเอียดในทางปฏิบัติและระเบียบต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เพื่อให้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย สอดคล้องและทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม⁴

กระทรวงที่สามารถออกกฎกระทรวงได้ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 คือ กระทรวงการคลังและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กระทรวงเกษตรราธิการ) ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา 22 ที่ให้รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรราธิการ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) และรัฐมนตรีกระทรวงการคลังมีหน้าที่รักษาการและมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยรัฐมนตรีกระทรวงการคลังจะมีหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบการศุลกากรควบคุมการส่งยางออกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร

กฎกระทรวงเกษตรราธิการหรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จนถึงปัจจุบันได้มีการออกมาใช้แล้ว 12 ฉบับ โดยกฎกระทรวงตั้งแต่ ฉบับที่ 1 - 8 กำหนดให้เจ้าของสวนยางที่ทำการปลูกแทนและปลูกเสริมต้องขออนุญาต และการทำยาง การค้ายาง การนำยางเคลื่อนที่ และการส่งยางออกนอกราชอาณาจักรต้องใช้ใบคูป้องกันหรือใบสำคัญจำหน่ายยางกำกับไปด้วยและต้องเสียค่าธรรมเนียม และต่อมาได้มีการยกเลิกการกำหนดโควตาที่ทำได้และยางมีราคาตกต่ำมาก จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงทั้ง 8 ฉบับ และทำการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2511) เพื่อยกเลิกโควตาที่ทำได้ และยกเลิกการขออนุญาตปลูกเสริมและการปลูกแทน อีกทั้งในช่วงเวลานั้นราคา

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 152-153.

ขาดค่าจึงได้มีการยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมในการออกไปกำกับคูปองซึ่งเป็นเอกสารที่ออกให้สำหรับเจ้าของสวนเล็ก* ในการทำยางและจำหน่ายยางตามโควตาที่ระบุไว้ และยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมในการออกไปสุทธิยางซึ่งเป็นเอกสารที่ให้อำนาจเจ้าของสวนใหญ่** ในการทำยางและจำหน่ายยางตาม โควตาที่ระบุไว้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเจ้าของสวนยาง

ส่วนกฎกระทรวง ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2518) ได้ออกมาตามนโยบายของรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงในเรื่องของการควบคุมการนำเข้า โดยออกมาเพื่อยกเลิกการควบคุมการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ในขณะที่กฎกระทรวงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2527) ได้ออกมาเพื่อยกเลิกการจำกัดจำนวนยางในใบผ่านด่านศุลกากรที่ขอส่งออกยางไปนอกราชอาณาจักร และในปี พ.ศ. 2536 ได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 มายกเลิกการกำหนดให้ผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักร ต้องส่งออกได้แต่เฉพาะด่านศุลกากรที่กำหนดไว้ นั่นคือ ผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักรสามารถที่จะส่งยางออก ณ ด่านศุลกากรใดก็ได้ ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตซึ่งตนยื่นขอไว้

เนื่องจาก พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 เป็นพระราชบัญญัติที่ออกมาเพื่อรองรับความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศ จึงมีเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายไปในทางควบคุมจำกัด โดยได้กำหนดให้ต้องมีการขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ในทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่การปลูกยาง ไม่ว่าจะเป็นการปลูกใหม่ การปลูกเสริม หรือการปลูกแทน, การทำยาง, การค้ำยาง และการส่งออกยาง โดยในระยะเริ่มแรกได้มีการกำหนดเป็นโควตา ซึ่งการกำหนดโควตาจะมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อประเมินจำนวนโควตาที่เจ้าของสวนยาง ผู้ทำยาง ผู้ค้ำยาง หรือผู้มียางไว้ในครอบครอง จะได้รับอนุญาตให้ทำได้ โดยผู้ได้รับอนุญาตจะสามารถทำได้เพียงจำนวนจำกัดไม่เกินโควตาที่ตนได้รับอนุญาต ต่อมาหลังจากที่ความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศสิ้นสุดลง ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดโควตา จึงได้มีการออกกฎกระทรวงฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2511) มายกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ 1 - 8 ปัจจุบันประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดโควตาในเรื่องพื้นที่ปลูกยาง และจำนวนผลผลิตยางที่จะส่งออก แต่ยังคงให้มีการขออนุญาตจากเจ้าพนักงานในเรื่องการปลูกยางใหม่ การทำยาง การค้ำยาง การตั้งโรงรมยาง โรงรีดยาง และการส่งออกยาง รวมทั้งการมียางไว้ในครอบครองตั้งแต่ 1,200 กิโลกรัมขึ้นไปของผู้ค้ำยางจะต้องขออนุญาต ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในเชิงสถิติ การ

* สวนเล็ก คือ สวนยางที่ได้รับการประเมินจำนวนยางทำได้ต่ำกว่า 3,000 กิโลกรัม

** สวนใหญ่ คือ สวนยางที่ได้รับการประเมินจำนวนยางทำได้ตั้งแต่ 3,000 กิโลกรัมขึ้นไป

ควบคุม การวางแผนเพื่อการพัฒนาฯ และการวางนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาง ในเรื่องบทกำหนดโทษ ได้มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ทำกรฝ่าฝืนบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย โดยโทษส่วนใหญ่จะเป็นโทษปรับที่มีอัตราโทษไม่สูงมากนัก⁵

การเปลี่ยนแปลง แก้ไข และการกำหนดรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 สามารถทำได้โดยกฎกระทรวง ทำให้ง่ายต่อการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติให้สามารถตอบสนองและทันต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่กระนั้นก็ตาม พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 และกฎกระทรวงฉบับต่าง ๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติก็ยังคงมีบางส่วนที่ไม่สามารถใช้ได้ผลอย่างเต็มที่ในทางปฏิบัติ อย่างเช่น การควบคุมจำกัดในเรื่องการปลูกใหม่ เพราะขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณที่จะใช้จ่าย⁶ เพื่อที่จะควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่เมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บทบัญญัติและหลักการในพระราชบัญญัติจากเดิมที่เคยสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี (ความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศ หรือ IRRA) แต่เมื่อความตกลงสิ้นสุดลงและต่อมาไทยได้เข้าเป็นภาคีในความตกลงฉบับใหม่ (ความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศ หรือ INRA) ที่มีหลักการเปลี่ยนแปลงไปจากความตกลงควบคุมยางระหว่างประเทศ กล่าวคือ ความตกลงควบคุมยางใช้มาตรการทางด้านการกำหนดปริมาณผลิตไม่ให้มีการออกสู่ตลาดมากเกินไปอันจะก่อให้เกิดราคาสินค้าตกต่ำลง โดยกำหนดส่วนโควตาให้แต่ละประเทศที่เป็นสมาชิกซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยต้องทำการออกกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติควบคุมยางให้สอดคล้องกับความตกลงดังกล่าว ส่วนความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศได้กำหนดให้ใช้มูลภัณฑ์กันชนเป็นมาตรการเพียงอย่างเดียวในการรักษาเสถียรภาพราคา ไม่ได้มีการใช้หลักการกำหนดโควตาในการส่งออก ดังนั้นประเทศไทยจึงสามารถทำการผลิตและส่งออกยางได้อย่างไม่จำกัด แต่กลับไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมยางหรือมีการออกกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศ กฎหมายเดิมที่เคยใช้อยู่ในอดีตก็ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ ทั้งที่ในความเป็นจริงและในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง จึง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 คงมีประโยชน์เพียงแค่นั้นของการรวบรวมสถิติและข้อมูลเกี่ยวกับยางแต่ก็ทำได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในสวนขนาดเล็กที่มีจำนวน

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 195-204.

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 201.

มาก ส่งผลให้พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้เดิมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการควบคุมการปลูกใหม่

ในส่วนที่เกี่ยวกับการค้ายาง พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 เป็นกฎหมายที่ควบคุมการนำเข้าและการส่งออกยางธรรมชาติ ยกเว้นการนำเข้าและส่งออกยางที่มีน้ำหนักไม่เกิน 5 กิโลกรัมเพื่อเป็นตัวอย่างถือว่าได้รับอนุญาตให้นำเข้าและส่งออกได้⁷ โดยในระยะแรกตั้งแต่ใช้บังคับในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2481 ตามมาตรา 14 พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ได้มีการควบคุมการนำเข้า ต่อมาเมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2518 ได้มีการยกเลิกการควบคุมการนำเข้ายางโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 10 พ.ศ. 2518 สำหรับในส่วนของการส่งออกยางยังคงมีการควบคุม โดยจะต้องทำการขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่เมื่อต้องการจะส่งยางออกนอกราชอาณาจักร⁸ และในเรื่องการค้ายางได้ทำการควบคุมโดยการกำหนดให้ผู้ที่ทำการค้ายางต้องขออนุญาตเป็นผู้ค้ายาง⁹ โดยจะกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ค้ายางไว้เมื่อการค้าดำเนินการค้ายาง¹⁰ โดยกระทรวงที่ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้ คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จากสภาพการค้าในปัจจุบันที่มีความเสรีมากยิ่งขึ้นการกำหนดให้ต้องมีการขออนุญาตในทุกขั้นตอนตั้งแต่การปลูกยาง การทำยาง การมียางในครอบครองเกินกว่า 1,200 กิโลกรัม การส่งยางออก การนำเข้ายาง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการค้ายางจึงเป็นอุปสรรคที่ทำให้การค้ายางของประเทศไทยไม่คล่องตัวเท่าที่ควร และโดยที่ภาวะเศรษฐกิจของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีความเสรีมากยิ่งขึ้น ทำให้เห็นได้ว่าบทบัญญัติทางกฎหมายในเรื่องการควบคุมยางไม่สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการค้าในโลก ถึงแม้จะได้มีการแก้ไขในเรื่องต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงแต่ก็ยังคงมีลักษณะเป็นการควบคุมโดยใช้การกำหนดโทษ และในการดำเนินการเพื่อทำการควบคุมตามกฎหมายขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ และปัจจัยที่สำคัญก็คือความร่วมมือจากผู้ผลิตซึ่งเป็นเกษตรกรที่จะทำการแจ้งในเรื่องสถิติต่าง ๆ ดังนั้นควรที่จะมุ่งมาให้แรงจูงใจเพื่อให้เกษตรกรหรือผู้ที่อยู่ภายใต้กฎหมายมีความพร้อมและยินดีที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เช่นอย่างในเรื่องของการให้เงินสงเคราะห์ปลูกแทน

⁷ ข้อ 8 แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ 9 พ.ศ. 2511

⁸ มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2511 ข้อ 8

⁹ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2511 ข้อ 3

¹⁰ ข้อ 4 ข้อ 5 และ ข้อ 6 แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2511

เป็นสิ่งที่ทำให้เกษตรกรเกิดแรงจูงใจในการที่จะมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ถึงข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับยาง เพื่อที่จะยื่นขอรับการสงเคราะห์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ผลิตแจ้งต่อรัฐในเรื่องข้อมูลต่าง ๆ เพราะต้องการจะได้รับเงินจากการสงเคราะห์และการมองเห็นถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับ จึงได้กระทำตามที่กฎหมายกำหนด จะเห็นได้ว่ากฎหมายในลักษณะที่มีการให้แรงจูงใจหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จะเป็นสิ่งจูงใจทำให้ต้องการปฏิบัติตามกฎหมาย มากกว่ากฎหมายที่มีลักษณะของการกำหนดบทลงโทษในการไม่กระทำตามกฎหมาย

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การจัดตั้งองค์การการค้าโลก การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันที่จะต้องลดอัตราภาษีในระหว่างประเทศสมาชิกลง รวมทั้งการห้ามการจำกัดจำนวนในเรื่องการนำเข้าสินค้า ไม่มีผลต่อพระราชบัญญัติควบคุมยางซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมการนำเข้าส่งออกยางธรรมชาติของประเทศไทย เพราะประเทศไทยได้ยกเลิกการควบคุมการนำเข้าตั้งแต่ พ.ศ. 2518 โดยกฎกระทรวงฉบับที่ 10 แล้ว จึงไม่ต้องทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายในส่วนดังกล่าว

2. พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530

พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 เป็นพระราชบัญญัติที่ออกมาเพื่อช่วยเหลือเจ้าของสวนยางในการปรับปรุงสวนยางที่เป็นสวนยางเก่าและมีผลผลิตต่ำ ให้สามารถเพิ่มผลผลิตโดยการปลูกยางพันธุ์ดีทดแทนยางเก่า จึงได้จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางขึ้นเพื่อใช้จ่ายในการปรับปรุงดังกล่าว¹¹

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการสงเคราะห์การทำสวนยาง ในการดำเนินงานสำนักงานกองทุนฯ จะระดมค่าใช้จ่ายของสวนยางเข้าร่วมโครงการโดยยื่นขอรับการสงเคราะห์ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจะจัดตั้งวัดและพิจารณาอนุมัติรวมทั้งให้บริการปัจจัยการ

¹¹ พระราชบัญญัติสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ.2503 มาตรา 4 “ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองหนึ่งประกอบด้วยเงินสงเคราะห์ซึ่งส่งสมทบตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการทำสวนยางที่ได้ผลน้อยให้ได้ผลดียิ่งขึ้น...”

ผลิตต่าง ๆ เช่น พันธุ์ยาง เมล็ดพืชคลุมและปุ๋ย เป็นต้น¹² การดำเนินงานในช่วงปี พ.ศ.2504 - 2533 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้รับเงินจากเงินสงเคราะห์ที่เก็บได้ เงินงบประมาณ เงินกู้จากธนาคารโลกและจากบริษัทพัฒนาการแห่งเครือจักรภพ เงินทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้มาจากเงินสงเคราะห์ที่เก็บจากผู้ส่งยางออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งคิดตามน้ำหนักของยาง โดยในเริ่มแรกเก็บในอัตรา 1.70 บาท/กิโลกรัม แต่ในบางคราวก็หยุดการเก็บเงินเป็นการชั่วคราวเมื่อราคายางตกต่ำ¹³ ปัจจุบันเงินสงเคราะห์ยางได้ทำการจัดเก็บในอัตรา กิโลกรัมละ 0.90 บาท

เงินสงเคราะห์ที่เก็บได้จะทำการจัดสรรตามมาตรา 18 เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับกิจการยางที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าของสวนยางในอัตราไม่เกินร้อยละ 5 และอีกไม่เกินร้อยละ 10 สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ส่วนที่เหลือจะเป็นเงินที่จัดสรรไว้เพื่อสงเคราะห์เจ้าของสวนยาง โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน แยกตามประเภทของสวนยาง คือ เงินสงเคราะห์เจ้าของสวนยางประเภทสวนขนาดใหญ่ สวนขนาดกลาง และสวนขนาดเล็ก ในอัตราร้อยละ 10, 20 และ 70 ตามลำดับ

พระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็นกฎหมายที่ประสงค์ของรัฐขึ้นมาทำหน้าที่ในการให้การส่งเสริมในเรื่องการผลิตยางธรรมชาติ ให้มีการเพิ่มผลผลิตยางธรรมชาติและเป็นการพัฒนายาง โดยให้มีการปลูกยางพันธุ์ดีทดแทนยางพันธุ์เก่า โดยในการดำเนินการดังกล่าวจะทำโดยสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางซึ่งใช้งบประมาณในการส่งเสริมจากเงินที่เก็บจากผู้ส่งยางออก ซึ่งมาตรการดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการช่วยอุดหนุนในด้านการผลิตเนื่องจากเงินที่ใช้ในการสงเคราะห์เป็นเงินที่จัดเก็บจากผู้ส่งออกมิใช่เป็นการที่รัฐให้เงินอุดหนุนเอง อีกทั้งการสงเคราะห์การปลูกทดแทนโดยลักษณะเป็นการให้การอุดหนุนการผลิตซึ่งเป็นการช่วยอุดหนุนในประเทศมิได้เป็นการช่วยอุดหนุนเพื่อการส่งออก

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการในการช่วยเหลือในการปลูกยางพันธุ์ดีทดแทนยางพันธุ์เก่าที่ให้ผลผลิตน้อยโดยเงินที่ใช้ในการ

¹² ฐานันดร กิตติวงศากุล, “กฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับยางพารา: ผลกระทบต่อเศรษฐกิจชาวสวนยางไทย” หน้า. 235.

¹³ คู่มือคณะกรรมการที่เกี่ยวกับยางพาราในภาคผนวก

ดำเนินการจะเป็นเงินที่เก็บจากผู้ส่งยางออกซึ่งคำนวณตามปริมาณยางที่ส่งออก ต่อมาได้มีการขยายอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมให้ครอบคลุมถึงพืชผลชนิดอื่น ๆ ที่เห็นว่ามีผลสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศโดยใช้เงินงบประมาณของรัฐ แต่ในส่วนของการปลูกทดแทนยังคงใช้งบประมาณจากเงินที่เก็บจากผู้ส่งยางออก

3. พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การสวนยาง พุทธศักราช 2504 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2508 และแก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 114 พ.ศ. 2515

องค์การสวนยาง หรือ อ.ส.ย. เป็นองค์การรัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 ดังนี้

- (1) ประกอบเกษตรกรรม ซึ่งมีการทำสวนยางพาราเป็นสำคัญ รวมทั้งการสร้างแปลงเพาะและแปลงขยายพันธุ์ยางพารา
- (2) ผลิตยางแผ่นรมควัน ยางเครป น้ำยางข้น ยางผง ยางแท่ง ยางชนิดอื่น ๆ และสารประกอบของยางพารา
- (3) ประดิษฐ์หรือผลิตวัตถุจากยางพารา
- (4) ผลิตและจำหน่ายพลังงานเพื่อประโยชน์แก่กิจกรรมและกิจการซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ ของ อ.ส.ย.
- (5) ประกอบการค้าและธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์และวัตถุพลอยได้ที่เกิดจากกิจการตาม (1) (2) (3) และ (4) และเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์เกษตรกรรม
- (6) อำนวยบริการแก่รัฐและประชาชนเกี่ยวกับยางพารา

จากวัตถุประสงค์ขององค์การสวนยางข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์การสวนยางเป็นองค์การที่มีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ปลูก (Grower) และผู้ค้ายาง (Dealer and Exporter) โดยจะทำการผลิตต้นกล้ายางพันธุ์ดีให้แก่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเพื่อใช้ปลูกแทน ให้ความร่วมมือกับสถาบันวิจัยยางในการค้นคว้าทดลองทำการผลิตยางชั้นดีโดยใช้วัตถุดิบจากสวนของตนเอง และรับซื้อยางจากสวนเอกชนเพื่อส่งจำหน่ายแก่อุตสาหกรรมในประเทศและต่างประเทศด้วย เป็นการให้

การช่วยเหลือจากรัฐโดยการจัดตั้งองค์กรขึ้นมาทำหน้าที่ในทางการค้าในลักษณะคล้ายกับการกระทำของเอกชน

4. กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยาง

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางในด้านการให้การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการผลิต โดยมีอุตสาหกรรมยางเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะต้องมีการพัฒนาตามแนวนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 การส่งเสริมการลงทุนของไทยจะทำได้โดยการใช้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุน ทั้งสิทธิประโยชน์ในรูปแบบอื่น เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร เช่น สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน การอนุญาตให้คนต่างด้าวสามารถมีกรรมสิทธิในที่ดิน สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับการเข้าเมือง และการทำงานของคนต่างด้าว

กฎหมายหลักที่สำคัญในเรื่องการส่งเสริมการลงทุน คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ได้มีการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ไว้ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 1/2536 และกำหนดประเภท ขนาด และเงื่อนไขของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน ไว้ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 2/2536

ประกาศคณะกรรมการฯ ที่ 1/2536 วางหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการลงทุน เช่น หลักเกณฑ์ในการอนุมัติโครงการโดยแบ่งตามจำนวนเงินลงทุน หลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรซึ่งแบ่งตามเขตการส่งเสริมการลงทุน โดยแบ่งออกเป็น 3 เขต และในแต่ละเขตจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีมากน้อยต่างกัน ตามนโยบายของรัฐที่วางไว้เพื่อให้มีการกระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้น และยังสามารถแบ่งประเภทของอุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริม ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2536

นอกจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนแล้วในส่วนของการพัฒนาประเทศในด้านอุตสาหกรรมได้มีการตั้งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2522 ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจใน

สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดตั้ง “นิคมอุตสาหกรรม” ทั่วราชอาณาจักร และได้กำหนดสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งทางภาษีและที่มิใช่ทางภาษี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่ดำเนินการอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม อันจะเป็นการส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศให้มากยิ่งขึ้น โดยได้จัดแบ่งพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมออกเป็น 2 เขต คือ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป กับเขตอุตสาหกรรมส่งออก

เขตอุตสาหกรรมทั่วไปเป็นพื้นที่สำหรับผลิตสินค้าเพื่ออุปโภคและบริโภคภายในประเทศ ส่วนเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะเป็นพื้นที่สำหรับผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกเท่านั้น และผู้ประกอบการภายในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2534

พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการพัฒนาประเทศโดยจะมีการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปภาษีและที่มิใช่ภาษี (คูตารางสิทธิประโยชน์ในภาคผนวก ฉ) การกำหนดเงื่อนไขในการให้การส่งเสริมจะทำการกำหนดเขตพื้นที่ที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่ 1/2536 ซึ่งแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็นเขต 1 เขต 2 และเขต 3 และอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในแต่ละเขตจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกัน โดยเขต 3 ซึ่งเป็นเขตจังหวัดรอบนอกจะเป็นเขตที่ได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุดทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการกระจายความเจริญไปยังจังหวัดอื่น ๆ นอกจากการกำหนดเขตพื้นที่ในการให้การส่งเสริมแล้ว กิจการที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะต้องเป็นกิจการที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ฉบับที่ 2/2536 ซึ่งอาจมีการกำหนดเงื่อนไขในการที่จะได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติม สำหรับอุตสาหกรรมบางเป็นอุตสาหกรรมประเภทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามบัญชีท้ายประกาศคณะกรรมการฯ ฉบับที่ 2/2536

การส่งเสริมการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพารา อาจแบ่งออกเป็น 1) การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 หรือ ส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายทั้งสิ้น ยกเว้นการผลิตฝ้ายยาง ยางปูพื้นบ่อน้ำ ดุงยางอนามัย ที่ไม่มีการบังคับในเรื่องเงื่อนไขส่งออก 2) การผลิตยางนอกหรือยางในสำหรับยานยนต์ จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 สำหรับการผลิตยางรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จะตั้งอยู่ในเขต 3 หรือส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 (ตามมติคณะกรรมการ) จึงจะได้รับการส่งเสริมการลงทุน 3) การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ยางพารา

เช่น การผลิตเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งหรือสิ่งปูพื้นที่ทำจากไม้ยางพารา จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 สำหรับการผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้ยางพาราจะตั้งอยู่ในเขต 3 หรือส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 (ตามมติคณะกรรมการ) ก็ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

ตัวอย่างกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เช่น โรงงานยางแท่งที่จังหวัดสตูล มีวงเงินลงทุน 30 ล้านบาท ส่งออกร้อยละ 30 ของปริมาณการผลิต โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นของคนไทยร้อยละ 75 และมาเลเซียร้อยละ 25 โรงงานน้ำยางข้น ของบริษัททรัพย์มี ลาทีกซ์ ตั้งที่จังหวัดสงขลา วงเงินลงทุน 15.02 ล้านบาท เป็นการร่วมทุนระหว่างไทยและมาเลเซีย ในอัตราส่วน 92 : 8 ของการลงทุน และส่งออกร้อยละ 30 ของปริมาณการผลิต โรงงานยางแผ่น ที่จังหวัดสงขลา ของบริษัทบีโรท์ รับเบอร์ จำกัด วงเงินลงทุน 48 ล้านบาท เป็นการร่วมทุนระหว่างไทยและสิงคโปร์ ในอัตราส่วน 93 : 7 ทำการผลิตเพื่อส่งออกร้อยละ 30 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

พระราชกำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากร พ.ศ. 2530 เป็นกฎหมายที่กำหนดในเรื่องเกี่ยวกับอัตราอากรขาเข้าและขาออกสำหรับสินค้าชนิดต่าง ๆ โดยวางธรรมชาติซึ่งเป็นสินค้าที่มีการควบคุมการนำเข้าและการส่งออก แต่ในปัจจุบันไม่ได้มีการควบคุมการนำเข้า ส่วนการส่งออกยังคงถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ในอดีตการส่งยางออกจะต้องเสียอากรขาออกซึ่งโดยได้เริ่มมีการจัดเก็บตั้งแต่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2478 ส่วนผลิตภัณฑ์ยางไม่ได้เป็นสินค้าที่มีการควบคุมในการส่งออกและนำเข้า

นอกจากกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมยาง การสงเคราะห์การทำสวนยาง การส่งเสริมการลงทุน และกฎหมายในเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บอากรยางแล้ว อุตสาหกรรมยางยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น พระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะเกี่ยวข้องเมื่อผู้ทำอุตสาหกรรมต้องการจะตั้งโรงงาน กฎหมายในเรื่องสิ่งแวดล้อมจะเข้ามาทำการควบคุมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยในการทำอุตสาหกรรมยางจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กฎหมายในเรื่องแรงงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกรณีที่มีการจ้างงาน เช่น พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ที่ใช้บังคับกับโรงงานหรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้แรงงานตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป พระราชบัญญัติป่าไม้ในกรณีที่จะทำการแปรรูปไม้ยางพารา กฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้จะมีบทบัญญัติรายละเอียดในแต่ละเรื่องไว้เพื่อให้มีการปฏิบัติตาม แต่ในเรื่องการค้ายางกฎหมายหลักที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดคงมีเพียงที่กล่าวถึงข้างต้น

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่มีต่อการค้าของไทย

1. ผลกระทบจากการจัดตั้งองค์การการค้าโลก

1.1 ผลจากการลดภาษีภายใต้การเจรจาอบอุรุกวัย

จากการลดอัตราภาษีภายใต้การเจรจาอบอุรุกวัยซึ่งมีผลผูกพันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2538 ประเทศต่าง ๆ ได้ทำการลดภาษีลง และมีผลทำให้การค้าโลกขยายตัวมากยิ่งขึ้น¹⁴ ในส่วนของการค้าไทย จากผลการลดอัตราภาษีตามที่ได้มีการเจรจากันในรอบอุรุกวัยของประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นผู้นำเข้าหลักในสินค้าไทยจากประเทศไทย เช่น สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา จะเห็นได้ว่าสินค้าเกษตรมีอัตราภาษีเท่ากับศูนย์ คือไม่มีความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นในเรื่องการลดอัตราภาษีจึงไม่มีผลต่อการค้าไทยกับประเทศไทย แต่เมื่อพิจารณาปริมาณการค้าระหว่างไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป จะพบว่าการส่งออกยางพาราจากไทยไปยังประเทศทั้ง 3 โดยคำนวณตามมูลค่าการส่งออกในปี 2538 มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 56.39 60.49 และ 50.03 ตามลำดับ การขยายตัวทางการค้าดังกล่าวไม่ได้เป็นผลจากการลดภาษีของสินค้ายางพารา แต่เป็นเพราะมีการขยายตัวทางการค้าเนื่องมาจากการลดภาษีในสินค้าอื่น ๆ จากผลการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยซึ่งเป็นผลต่อเนื่องถึงการขยายตัวของประเทศไทยสำหรับสินค้าในลักษณะกึ่งสำเร็จรูป (Semi - manufactures) จะมีอัตราภาษีที่สูงกว่ายางธรรมชาติ โดยอัตราภาษีก่อนรอบอุรุกวัยจะประมาณร้อยละ 5 และหลังจากการเจรจาอบอุรุกวัยอัตราภาษีได้ลดลงอยู่ประมาณร้อยละ 2 ซึ่งเป็นผลดีต่อการค้าสินค้าผลิตภัณฑ์กึ่งสำเร็จรูปของไทยทำให้สามารถส่งไปยังประเทศเหล่านั้นได้ในต้นทุนที่ต่ำลง และสำหรับผลิตภัณฑ์ยางซึ่งเป็นสินค้าสำเร็จรูป (Finised Products) มีอัตราภาษีก่อนการเจรจาอบอุรุกวัยประมาณร้อยละ 4 และหลังจากการเจรจาอบอุรุกวัยทุกประเทศได้ลดอัตราภาษีลงเหลือประมาณร้อยละ 2 เมื่อพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ในปี 2538 อัตราการขยายตัวเพิ่มสูงถึงร้อยละ 29.62 และ 28.83 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งจากการที่อัตราภาษีในสินค้าผลิตภัณฑ์ยางลดลง

¹⁴ อรุณ ภาณุพงศ์, “จากแกตต์สู่ WTO”. *วารสารนิติศาสตร์* ปีที่ 25 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2538), หน้า 440.

จากการลดภาษีซึ่งเป็นผลจากการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยส่งผลให้การค้า
 ยางของไทยมีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลโดยตรงเนื่องมาจากมีการลดภาษีในสินค้ายาง และ
 นอกจากนี้ยังเป็นผลต่อเนื่องจากการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัยได้ทำให้การค้าของโลกมีการขยายตัว
 มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ความต้องการวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์มีเพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้ความ
 ต้องการสินค้าผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ผลิตยางธรรมชาติ โรงงานอุตสาหกรรม
 แปรรูปยางพาราขั้นต้น และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และในส่วนของกฎหมาย
 ประเทศไทย ได้ยื่นข้อผูกพันการลดภาษีโดยยางธรรมชาติซึ่งอยู่ในพิกัดที่ 40.01 ไม่ได้อยู่ในตาราง
 ผูกพันการลดภาษี การลดภาษีผูกพันเฉพาะบางรายการตั้งแต่พิกัดที่ 40.05 คือ สินค้าผลิตภัณฑ์ยาง
 โดยไทยจะต้องดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อทำการปรับปรุงพิกัดอัตราศุลกากร
 โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

1.2 ผลจากความตกลง TRIMs กับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยาง

TRIMs หรือ มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า เป็นมาตรการการลงทุน
 ที่ถูกนำมาใช้ด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของ
 ประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่วางไว้ เพื่อชักจูงให้เกิดการลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้น
 เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศ โดยในการใช้มาตรการนั้นอาจเป็นการบิดเบือน
 ทางการค้า ดังนั้นในการเจรจาอุรุกวัยจึงได้มีการนำเอามาตรการการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 กับการค้าเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งภายใต้ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์การการค้าโลก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ
 ไม่ให้มีการใช้มาตรการการลงทุนในลักษณะที่เป็นการบิดเบือนทางการค้า

การส่งเสริมการลงทุนของไทยในอุตสาหกรรมยาง เป็นการให้การส่งเสริม
 การลงทุนที่มีลักษณะของการบังคับให้มีการส่งออก (Export Requirements: XR) รวมอยู่ด้วย (ใน
 กรณีที่ได้รับการส่งเสริมตามเงื่อนไขของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่กำหนดให้ส่งออกไม่
 น้อยกว่าร้อยละ 80 และในกรณีที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามการส่งเสริมของการนิคมแห่งประเทศไทย
 โดยเป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งจะกำหนดให้ต้องทำการผลิต
 เพื่อการส่งออกทั้งหมด การบังคับให้ส่งออกนี้ ถือเป็น การ “จำกัด” (Restrict) การส่งออกที่โยงกับ
 การผลิตภายในประเทศตามความหมายของ ข้อ 2 (c) ของ Annex และในกรณีของการบังคับให้ส่ง
 ออกโดยกำหนดเป็นสัดส่วนร้อยละของปริมาณการผลิตนั้นถือเป็น การจำกัดการส่งออกด้วย เพราะ

การกำหนดเช่นนี้โดยปกติแล้วจะส่งออกน้อยกว่าที่กำหนดไว้ไม่ได้¹⁵ ซึ่งมาตรการเช่นนี้ถือว่าขัดกับความตกลง TRIMs และประเทศไทยจะต้องแก้ไขและยกเลิกมาตรการดังกล่าว แต่อาจใช้ช่วงเวลาปรับตัวได้ภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลใช้บังคับ

การยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องมีการส่งออกจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยางมากน้อยเพียงใด จะพิจารณาได้จากลักษณะของอุตสาหกรรมแต่ละชนิด โดยหากเป็นอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อส่งออกโดยมีตลาดรองรับสินค้าเป็นตลาดต่างประเทศ การยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องทำการส่งออกก็จะไม่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมนั้น ส่วนในอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ หรือมีตลาดของสินค้าเป็นตลาดในประเทศ การยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องส่งออกก็จะมีผลดีต่ออุตสาหกรรมดังกล่าว เพราะจะสามารถได้รับสิทธิประโยชน์จากการส่งเสริมการลงทุน

อุตสาหกรรมยางแปรรูปขั้นต้นของไทยส่วนใหญ่ จะเป็นอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออกอยู่แล้ว คือกว่าร้อยละ 90 ของยางดิบที่ผลิตได้จะถูกส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ¹⁶ เนื่องจากตลาดรองรับสินค้าในประเทศมีน้อยกว่าปริมาณวัตถุดิบที่ผลิตได้ โรงงานส่วนใหญ่จึงทำการผลิตเพื่อส่งออกไปขายยังต่างประเทศ การยกเลิกเงื่อนไขในการกำหนดให้ต้องมีการส่งออกจึงไม่มีผลต่ออุตสาหกรรม ส่วนในกรณีของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางอาจแยกพิจารณาเป็นอุตสาหกรรมยางรถยนต์ อุตสาหกรรมยางรัดของ อุตสาหกรรมถุงมือยาง และอุตสาหกรรมถุงยางอนามัย

อุตสาหกรรมยางรถยนต์ การผลิตส่วนใหญ่จะทำการผลิตเพื่อขายในประเทศถึงร้อยละ 85 เนื่องจากมีตลาดผู้ใช้ที่ใหญ่มาก ดังนั้นการยกเลิกเงื่อนไขที่กำหนดให้ต้องส่งออก จะมีผลดีต่อผู้ผลิตทำให้สามารถขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้ ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าต่ำลง

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

¹⁶ ชนาวรรณ กิจประไพอำพล, เส้นทางและโอกาสการส่งออก และผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง), (กรุงเทพ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2537), หน้า 12.

อุตสาหกรรมยางรัดของ สินค้าส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ของการผลิตจะส่งออกไปยังประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นตลาดสำคัญ การยกเลิกเงื่อนไขกำหนดให้ต้องทำการผลิตเพื่อส่งออกจะไม่มีผลต่ออุตสาหกรรมเท่าใดนัก

อุตสาหกรรมถุงยางอนามัยของไทยมีการขยายตัวในด้านการขยายกำลังการผลิตไม่มากนัก และส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อส่งออกตลาดต่างประเทศเป็นหลัก การยกเลิกเงื่อนไขกำหนดให้ต้องส่งออกจึงไม่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเท่าใด

อุตสาหกรรมถุงมือยาง ร้อยละ 95 จะส่งออกไปขายยังต่างประเทศ ดังนั้นการยกเลิกเงื่อนไขในการได้รับการส่งเสริมการลงทุนโดยการกำหนดให้ต้องส่งออก จึงไม่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรม

1.3 ความตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ (Agreement on Subsidies and Countervailing Measures) กับนโยบายของรัฐเกี่ยวกับอุตสาหกรรมยาง

ความตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ หรือ SCM เป็นความตกลงระหว่างประเทศที่วางหลักเกณฑ์และให้นิยามของคำว่า การช่วยอุดหนุนไว้ชัดเจนมากขึ้น โดยได้แบ่งการประเภทของการช่วยอุดหนุนออกเป็น 3 ประเภท คือ การช่วยอุดหนุนที่ต้องห้าม (Prohibited Subsidy) การช่วยอุดหนุนที่อาจถูกเก็บภาษีตอบโต้ได้ (Actionable Subsidy) และการช่วยอุดหนุนที่เป็นการทั่วไป (Non-Actionable Subsidy) ซึ่งตามความตกลง SCM กำหนดให้ประเทศภาคีต้องยกเลิกการช่วยอุดหนุนที่ต้องห้ามภายใน 3 ปี แต่ในกรณีของประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอขยายระยะเวลาได้อีก 5 ปี รวมเป็น 8 ปี แต่ถ้าหากสินค้าใดมีส่วนแบ่งในตลาดโลกเกินเกินร้อยละ 3.25 ในระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน ก็จะสามารถขยายระยะเวลาได้อีกเพียง 2 ปี รวมกับระยะเวลาผ่อนผันเดิม 3 ปี เป็น 5 ปี ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวเป็นการวางเงื่อนไขโดยคำนึงถึงความสามารถในการแข่งขันและความได้เปรียบในตลาดโลกของสินค้าแต่ละชนิดของประเทศนั้น ๆ

กรณีของการช่วยอุดหนุนที่มีเงื่อนไขให้ใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศ (Local Content Requirement : LCR) ความตกลงกำหนดไว้ให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องยกเลิกไปภายใน 5 ปี แต่การใช้เงื่อนไขให้ใช้สินค้าที่ผลิตภายในประเทศ หรือ LCR นี้ ประเทศผู้ใช้อาจถูกเก็บภาษีตอบโต้ได้ หากประเทศสมาชิกอื่นสามารถพิสูจน์ถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

นโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมยางพารา บางเงื่อนไขเป็นการให้การส่งเสริมการลงทุนโดยมีกำหนดให้ต้องมีการส่งออกโดยกำหนดเป็นร้อยละของการผลิต จึงจะได้รับสิทธิประโยชน์ในด้านต่าง ๆ การให้สิทธิพิเศษในลักษณะต่าง ๆ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ การยกเว้นภาษีเครื่องจักร ฯลฯ โดยมีเงื่อนไขขึ้นอยู่กับการส่งออก ถือเป็น การอุดหนุนการส่งออกหรือการอุดหนุนที่มีเงื่อนไขบังคับให้ส่งออก ซึ่งเป็นการอุดหนุนที่ต้องห้าม (Prohibited Subsidy) ตามความตกลงว่าด้วยการช่วยอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ (SCM) เพราะการที่ได้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ นั้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าที่ทำการส่งออกนั้นต่ำลง ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องยกเลิกมาตรการนี้ภายใน 3 ปี แต่สามารถขยายระยะเวลาได้อีก 2 ปี สำหรับสินค้าซึ่งเป็นสินค้าที่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ไทยมีส่วนแบ่งตลาดมากเป็นอันดับ 1 ของตลาดโลก เพราะเท่ากับว่ามีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าร้อยละ 3.25 ของตลาดโลก ในระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน ดังนั้นจึงต้องทำการยกเลิกการอุดหนุนภายใน 5 ปี และต้องแจ้งมาตรการอุดหนุนนี้ต่อองค์การการค้าโลก หรือ WTO ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลใช้บังคับ และจะต้องไม่ขยายขอบเขตหรือยืดอายุมาตรการที่ใช้อยู่ออกไปอีก

นโยบายของรัฐในเรื่องเกี่ยวกับยางตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น ตามพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2530 กำหนดให้มีการเก็บเงินสงเคราะห์จากผู้ส่งยางออกเพื่อนำมาสงเคราะห์ในการปลูกแทน เงินที่นำมาให้การสงเคราะห์แก่เกษตรกรในการปลูกแทนดังกล่าว เป็นเงินที่เก็บจากผู้ส่งยางออก ไม่น่าจะถือว่าเป็นการช่วยเหลือทางด้านราคาหรือเป็นการที่รัฐจ่ายเงินให้แก่กองทุนใด ถึงแม้การช่วยสงเคราะห์ในการปลูกแทนจะเป็นการลดต้นทุนของการผลิตที่มีผลทำให้ต้นทุนยางธรรมชาติซึ่งเป็นสินค้าวัตถุดิบในการทำอุตสาหกรรมมีราคาต่ำลง แต่การจ่ายเงินดังกล่าวก็เป็นการจ่ายเงินให้กับผู้ผลิตในช่วงต้นสายการผลิตคือเกษตรกรจึงไม่ถือว่าเป็นการช่วยอุดหนุนที่ต้องห้าม ส่วนในเรื่องการประกันราคาและการพยุงราคาภายในบางระยะเวลาตามมติคณะรัฐมนตรี¹⁷ ที่ให้องค์การสวนยางเข้ามารับซื้อยางจากเกษตรกร ถือเป็น การแทรกแซงกลไกของตลาดและทำให้เกิดการบิดเบือนทางการค้า และเป็น การที่รัฐจ่ายเงินให้กับผู้ผลิตโดยการเข้าไปรับซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด ถือเป็น การช่วยอุดหนุนในการผลิต และโดยที่ยางเป็นสินค้าที่ประเทศไทยทำการผลิตเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ การใช้มาตรการเหล่านี้ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นการอุดหนุนการส่งออกซึ่งเป็นการอุดหนุนที่ต้องห้าม และประเทศไทยจะต้องแจ้งมาตรการช่วยอุดหนุนที่ใช้ต่อองค์การการค้าโลก และต้องยก

¹⁷ มติคณะรัฐมนตรี ในภาคผนวก

เล็กไปภายในระยะเวลา 5 ปี (ระยะเวลาปกติ 3 ปี รวมกับระยะเวลาที่ขอขยายอีก 2 ปี เนื่องจากยางธรรมชาติของไทยมีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าร้อยละ 3.25 ของตลาดโลกมากกว่า 2 ปีติดต่อกัน)

2. ผลกระทบภายใต้การดำเนินการของ AFTA

ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางเป็นสินค้าส่งออกในสินค้า 10 อันดับแรกที่มีความสำคัญในการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศในอาเซียน (ตารางที่ 18 บทที่ 3 หน้า 69)

เมื่อพิจารณาในด้านของการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศต่างๆ ที่เป็นคู่ค้าสำคัญ มีเพียงสิงคโปร์และมาเลเซียเพียง 2 ประเทศ เท่านั้นที่อยู่ในอาเซียน (ตารางที่ 26) โดยในปี 2538 ไทยส่งยางพาราออกไปยังมาเลเซีย มูลค่าถึง 3,487.9 ล้านบาท และส่งไปยังสิงคโปร์ 2,318.9 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมทั้งหมดถึง 61,242.6 ล้านบาท จะเห็นว่าเป็นจำนวนที่น้อยมาก

ตารางที่ 26 ตลาดส่งออกยางพารา 10 ประเทศแรกของไทย

ประเทศ	ล้านบาท				
	2534	2535	2536	2537	2538 (มก. - ธค.)
1. ญี่ปุ่น	9,511.3	9,875.7	9,713.7	12,864.8	20,646.2
2. สหรัฐอเมริกา	2,475.1	3,396.4	3,845.1	5,626.9	8,799.9
3. จีน	3,678.8	4,783.1	4,623.7	6,091.7	5,419.2
4. เกาหลีใต้	1,125.8	1,612.1	1,741.2	2,621.3	3,673.9
5. มาเลเซีย	352.7	522.7	1,230.0	2,265.2	3,487.9
6. สิงคโปร์	2,314.1	2,387.9	1,368.6	1,189.7	2,318.9
7. ฝรั่งเศส	992.2	811.9	972.8	1,612.2	2,314.3
8. ฮังการี	699.2	618.1	569.9	1,585.9	1,960.8
9. สเปน	350.0	427.0	502.4	1,136.4	1,638.8
10. ไต้หวัน	866.6	950.4	955.5	1,171.1	1,564.1
รวม 10 ประเทศ	22,366.4	25,385.7	25,523.3	36,135.6	51,824.3
อื่นๆ	2,587.0	3,538.9	3,659.7	5,658.3	9,418.3
มูลค่า	24,953.4	28,924.7	29,183.0	41,824.0	61,242.6

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

จากตารางอัตราภาษีสินค้าและผลิตภัณฑ์ภายในอาเซียนตามโปรแกรมการลดภาษี (ตารางที่ 17 ในบทที่ 3 หน้า 64) เมื่อพิจารณาจากอัตราภาษียางธรรมชาติ (ประเภท 4001) ในอาเซียนด้วยกันเองส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ คือไม่เกินร้อยละ 5 ภาษียางธรรมชาติโดยส่วนใหญ่จะมีอัตราเท่ากับศูนย์ ถึงแม้ภาษียางแปรรูปขั้นต้นบางชนิดของไทยจะสูงถึงร้อยละ 50 แต่ในการยื่นตารางข้อผูกพันอัตราภาษีต่ออาฟต้า ไทยก็ยังมิได้ระบุว่าเอายางธรรมชาติไว้ในโปรแกรมการลดภาษีแบบใดคงระบุแต่เพียงว่าเป็นสินค้าเกษตรไม่แปรรูป ส่วนในสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง (ประเภท 4005 - 4017) ไทยได้จัดผลิตภัณฑ์ยางทุกหมวดไว้ในโปรแกรมเร่งลดภาษี ส่วนมาเลเซียได้ยกเว้นสินค้าประเภท 4011 คือ ยางนอกชนิดอัดลม ที่เป็นของใหม่ และสินค้าประเภท 4013 ยางใน ส่วนอินโดนีเซียจัดผลิตภัณฑ์ยางส่วนใหญ่อยู่ในโปรแกรมยกเว้นภาษีชั่วคราว ยกเว้นบางผลิตภัณฑ์ในประเภท 4016 และ 4017 สำหรับฟิลิปปินส์สินค้าส่วนใหญ่จะอยู่ในโปรแกรมเร่งลดภาษี

จากอัตราภาษียางธรรมชาติของประเทศในอาเซียนด้วยกันเอง ภาษียางธรรมชาติโดยส่วนใหญ่จะมีอัตราเท่ากับศูนย์ ถึงแม้ภาษียางแปรรูปขั้นต้นบางชนิดของไทยจะสูงถึงร้อยละ 50 แต่ในการยื่นตารางข้อผูกพันอัตราภาษีต่ออาฟต้า ไทยก็มิได้ระบุว่าเอายางธรรมชาติไว้ในโปรแกรมการลดภาษีแบบใด การกำหนดอัตราภาษีดังกล่าวเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศในอาเซียนได้ เช่น ไทยมีความสามารถแข่งขันได้ดีและมีความได้เปรียบเปรียบเทียบกับสินค้ายางแผ่นรมควันและน้ำยางข้น ก็จะกำหนดภาษีไว้ในอัตราที่ไม่สูงเพราะไม่กลัวการแข่งขันจากต่างประเทศ เช่นเดียวกับสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศที่นำเข้าสินค้าจากประเทศอื่นมาทำการแปรรูปแล้วค่อยทำการส่งออกแทนที่จะทำการผลิตเองตั้งแต่ต้น ดังนั้นเพื่อประโยชน์ของประเทศก็จะไม่กำหนดอัตราภาษีไว้สูง เพราะจะส่งผลทำให้ต้นทุนสินค้าที่ทำการแปรรูปสูง

และเมื่อพิจารณาจากการค้าระหว่างประเทศในอาเซียนด้วยกันเองในสินค้ายางธรรมชาติจะเห็นว่าไม่มากนัก เพราะประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย เป็นประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติ โดยตลาดส่งออกของสินค้ายางธรรมชาติของแต่ละประเทศในอาเซียนนั้นจะแตกต่างกันและสินค้าที่ทำการผลิตส่วนใหญ่ก็แตกต่างกัน เช่นไทยส่งออกในรูปของยางแผ่นรมควันเป็นส่วนใหญ่ อินโดนีเซียส่งออกยางแท่งเป็นส่วนใหญ่ ในส่วนของตลาดส่งออกสำหรับไทยมีญี่ปุ่นและจีนเป็นตลาดส่งออกใหญ่ ในขณะที่มาเลเซียจะส่งยางแท่งและยางแปรรูปขั้นต้นไปเกาหลี อเมริกาและญี่ปุ่น ส่วนอินโดนีเซียจะผลิตยางแท่งเป็นหลักและตลาดส่งออก

ส่วนใหญ่ คือ สหรัฐอเมริกาและสิงคโปร์¹⁸ ดังนั้นการลดภาษีภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนในส่วนของสินค้าเกษตรจึงไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อที่จะทำให้ปริมาณการค้าภายในอาเซียนขยายตัวเท่าใดนักเพราะปริมาณการค้าภายในอาเซียนด้วยกันเองมีน้อย แต่การดำเนินการของ AFTA ในการลดภาษีสินค้าจะส่งผลทำให้การค้าและอุตสาหกรรมมีการขยายตัว ซึ่งจะส่งผลต่อความต้องการสินค้าเพื่อไปผลิตเป็นวัตถุดิบมีมากขึ้น

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่เป็น 1 ในสินค้าที่อยู่ในกลุ่มเร่งลดภาษีของการดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราภาษีสูงกว่าร้อยละ 20 จะต้องทำการลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0 - 5 ภายใน 7 ปี (จากเดิมภายใน 10 ปี) ตามระยะเวลาที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเร่งดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียน และสำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอัตราภาษีต่ำกว่าร้อยละ 20 จะต้องนำลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0 - 5 ภายใน 5 ปี (เดิมภายใน 7 ปี) แต่มูลค่าการค้าสินค้าผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศในอาเซียนด้วยกันเองนั้นค่อนข้างน้อย¹⁹ เนื่องจากสินค้าที่ผลิตได้ในแต่ละประเทศค่อนข้างคล้ายกันและมักจะใช้มากในประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้ตลาดภายในประเทศมาเลเซีย ไทย บรูไน ฟิลิปปินส์มีขนาดเล็ก ส่วนตลาดผู้บริโภคในอินโดนีเซียถึงแม้จะมีขนาดใหญ่แต่ประชาชนมีกำลังซื้อต่ำ ดังนั้นมูลค่าการค้าระหว่างกันจึงมีน้อย สำหรับไทยส่วนใหญ่ผู้ผลิตในไทยจะทำการผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศที่อยู่นอกอาเซียน เช่น ตลาดอเมริกา ยุโรป และตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่กว่าตลาดภายในอาเซียนที่มีขนาดเล็กและมีการคุ้มครองในประเทศสูง

การดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียนจะมีผลกระทบในด้านของการแข่งขันระหว่างประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านเกษตร แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ศึกษาว่าปัจจุบันไทยยังคงมีความได้เปรียบในเรื่องต้นทุนการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง โดยเฉพาะยางรถยนต์ ยางรัดของ ยางรถจักรยาน ถุงมือยาง และถุงยางอนามัย เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่น ๆ โดยในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางของผู้ประกอบการไทยเกือบทั้งหมดยังเป็นประเภทที่ใช้แรงงานหนาแน่น และใช้เทคโนโลยีระดับต่ำถึงกลาง สินค้าที่ผลิตมีคุณภาพค่อนข้าง

¹⁸ ธนาวรรณ กิจประไพอำพล, คู่ทางและโอกาสการส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน (สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง), (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2537), หน้า 17.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า v.

ค้าและไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่ทำการขายใน Unbranded market ซึ่งมีการแข่งขันสูง ในอนาคตอันใกล้นี้ ศรีลังกา อินโดนีเซียและจีน ซึ่งมีแรงงานถูกกว่าไทยจะกลายมาเป็นคู่แข่งที่สำคัญ²⁰ และสำหรับกับประเทศในอาเซียนด้วยกันนั้นนั้นอาจกล่าวได้ว่าไทยมีศักยภาพที่สูงในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางโดยเฉพาะยางรถยนต์และจักรยาน โดยไทยได้กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไว้ในโปรแกรมเร่งลดภาษี ในขณะที่มาเลเซียซึ่งเป็นคู่แข่งสำคัญในจัดอยู่ในโปรแกรมยกเว้นภาษี ส่วนอินโดนีเซียมีการคุ้มครองอุตสาหกรรมยางรถยนต์และจักรยานสูงโดยจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 40 และในการดำเนินการลดภาษีได้จัดให้สินค้าดังกล่าวอยู่ในโปรแกรมการลดภาษีปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไทยมีศักยภาพในสินค้าผลิตภัณฑ์ยางรถยนต์และจักรยานสูง ดังนั้นการดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียนซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกทำการลดอัตราภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าจากประเทศในอาเซียน จะเป็นการเปิดตลาดภายในอาเซียนให้กับไทยมากขึ้น ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของไทย

ในด้านของกฎหมาย การดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียน จะส่งผลให้ไทยต้องมีการปรับลดอัตราภาษีขาเข้าลงตามที่ได้ตกลงไว้ ซึ่งก็ต้องดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อลดอัตราอากรและจะต้องมีการกำหนดให้มีการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งสามารถทำได้ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 14 พระราชกำหนดพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 โดยในการปรับลดอัตราภาษีขาเข้ากระทรวงการคลังได้ดำเนินการไปแล้วส่วนหนึ่ง ส่วนในเรื่องของการนำเข้าของไทย เดิมยางพาราเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 (การนำเข้ายางพาราต้องขออนุญาตจากเจ้าพนักงานตามมาตรา 14 ในพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481) แต่ได้ยกเลิกการควบคุมในปี 2518 ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 10 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2481 ดังนั้นปัจจุบันยางพาราได้เป็นสินค้าที่ถูกควบคุมการนำเข้าจึงไม่ต้องทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายแต่อย่างใด ส่วนผลิตภัณฑ์ยางมิได้เป็นสินค้าที่มีการควบคุมการนำเข้าอยู่แล้วจึงไม่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกฎหมาย ในส่วนของการส่งออกหากจะทำการส่งออกไปยังประเทศในอาเซียนจะต้องมีการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดของสินค้าตามรูปแบบที่กำหนดไว้ตามความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งในส่วนนี้ได้ดำเนินการไปแล้วโดยกรมศุลกากร

²⁰ ธนาวรรณ กิจประไพอำพล, นิพนธ์ พัวพงศกร, จิตรา สว่างศรี และ ปิยะศิริ เรืองศรี มั่น. โครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรมรายสาขา ปี 2536: อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง. (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2537), หน้า 1.1 - 1.4.

3. ผลกระทบของความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศต่อการค้ายางไทย

ตามความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศ (International Natural Rubber Agreement) หรือ INRA ซึ่งได้จัดตั้งองค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ (International Natural Rubber Organisation) หรือ INRO ขึ้นมาดำเนินการตามความตกลง โดยในการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาเสถียรภาพราคายางจะกระทำโดยการใช้มูลภัณฑ์กันชน และจะมีการกำหนดระดับราคาไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาราคายาง

การวิเคราะห์ถึงผลกระทบของความตกลงยางธรรมชาติระหว่างประเทศที่มีต่อการค้ายางของประเทศไทย จะสามารถดูได้จากช่วงที่ราคายางในประเทศไทยตกต่ำ และการดำเนินงานขององค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศที่ผ่านมาในช่วงความตกลงฉบับที่ 1 และ 2 โดยเปรียบเทียบกับราคายางในตลาดโลกและในประเทศไทยในช่วงที่องค์การยางธรรมชาติดำเนินการซื้อขายยาง และการวิเคราะห์ครั้งนี้จะดูจากการดำเนินงานในช่วงความตกลงฉบับที่ผ่านมาเป็นหลัก (ในช่วงความตกลงฉบับที่ 2)

1) ช่วงความตกลงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2523 - 2531)

ในช่วงความตกลงฉบับที่ 1 (ตุลาคม พ.ศ. 2523 - 28 ธันวาคม พ.ศ. 2531) ซึ่งมีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. 2524 เป็นช่วงที่ราคายางในตลาดโลกตกต่ำ องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศได้ดำเนินการซื้อขายเข้ามูลภัณฑ์กันชน (ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 จนถึง พ.ศ. 2529) จำนวน 373,697 ตัน เป็นยางจากประเทศไทยทั้งหมด 9,183 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 3 ของปริมาณยางทั้งหมดที่ทำการซื้อ (ดูตารางที่ 24 บทที่ 3 หน้า 101) โดยช่วงที่เข้าทำการซื้อขายในประเทศไทยอยู่ในเดือนมกราคม 2529 และเดือนกันยายนและตุลาคม 2528 ช่วงนี้ราคายางในประเทศไทยมิได้ตกต่ำมากนัก คือ อยู่ที่กิโลกรัมละ 15 - 15.54 บาท (ราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่ตลาดหาดใหญ่)

ซึ่งเมื่อเทียบกับในช่วงปี 2524 -2526 ราคาขายของประเทศไทยอยู่ที่กิโลกรัมละ 13 - 13.40 บาท แต่องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศก็มีได้เข้ามาช่วยซื้อภายในประเทศไทยเลย²¹

2) ช่วงความตกลงฉบับที่ 2 (29 ธันวาคม 2531 - 31 ธันวาคม 2536)

ในช่วงความตกลงฉบับที่ 2 (29 ธันวาคม 2531 - 31 ธันวาคม 2536) องค์การยางธรรมชาติได้ซื้อยางเข้ามุลักษณ์ทั้งหมด 199,066 ตัน เป็นยางของประเทศไทย 33,294 ตัน* หรือคิดเป็นร้อยละ 17 ของปริมาณยางทั้งหมดที่ INRO ทำการซื้อขาย

ช่วงต้นความตกลง (29 ธันวาคม 2531 - ปลายปี 2532) INRO มิได้ดำเนินการซื้อขายในตลาดทั้งที่ในช่วงนั้นราคาขายได้ตกต่ำลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งราคาขายในประเทศไทย ซึ่งได้เริ่มตกต่ำมาตั้งแต่ในช่วงเดือนตุลาคม 2532 จนถึงที่สุดในช่วงวันที่ 10 - 19 ธันวาคม 2532 (ตารางที่ 27) เนื่องจากราคาซื้อสถานะตลาด (DMIP) เริ่มเริ่มตกต่ำกว่าเส้น “อาจซื้อ” เป็นบางขณะเท่านั้น รัฐบาลไทยจึงได้เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการประกาศลดภาษีอย่างต่าง ๆ ลง** ส่งผลให้ราคาขายในประเทศไทยในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2532 สูงขึ้นจากระดับ 16 บาท เป็น 17.60 บาท/ กิโลกรัม และเพิ่มขึ้นจนถึง 18 บาท ในเดือนมกราคม 2533 ซึ่งก็เป็นช่วงที่ INRO ได้เริ่มเข้ามาซื้อขายในตลาดโลก คือ ในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 3,372 ตัน แต่การเข้าซื้อขายในครั้งนี้ไม่ได้มีผลต่อประเทศไทยเท่าใดนัก เพราะเป็นช่วงที่ราคาขายในประเทศไทยได้สูงขึ้นแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²¹ สมพร กฤษณะทรัพย์ และบุญอาจ กฤษณะทรัพย์, สถานการณ์ยางธรรมชาติของประเทศไทย, เอกสารวิชาการเสนอในที่ประชุมวิชาการยางพารา ประจำปี 2537 ระหว่างวันที่ 22 - 25 กุมภาพันธ์ 2537 โรงแรมธารินทร์ จังหวัดสุรินทร์, (กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยยาง), หน้า 14.

* แต่ที่ซื้อในประเทศไทยจริง ๆ เพียง 18,000 ตัน และไม่มียางเก็บในประเทศไทยเลย เนื่องจากหาโกดังเก็บไม่ได้

** มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2532 ในภาคผนวก ก

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบราคาในช่วงเวลาที่ราคาขงตกต่ำระหว่างเดือนตุลาคม 2532 - มีนาคม 2533

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ขงแผ่นรมคว้นชั้น 3	ขงแผ่นคิบัชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร/มาเลเซีย	ราคาหาคใหญ่	ราคาขาวสวน	
			(บาท/กก.)			(บาท/กก.)
คค. 32	1	-	-	-	-	
	2	189.29	21.67	20.33	18.20	17.55
	3	188.88	21.62	21.12	18.15	17.50
	4	188.62	21.59	21.35	18.15	17.50
	5	188.54	21.58	21.48	18.18	17.53
	6	188.45	21.57	21.42	18.08	17.43
	7	-	-	-	-	-
	8	-	-	-	-	-
	9	188.30	21.56	20.76	17.88	17.23
	10	187.95	21.52	20.80	17.90	17.25
	11	187.51	21.46	20.23	17.88	17.23
	12	187.09	21.42	20.64	17.77	17.12
	13	187.75	21.49	20.59	17.74	17.09
	14	-	-	-	-	-
	15	-	-	-	-	-
	16	186.46	21.34	20.55	17.62	16.97
	17	186.37	21.33	20.68	17.58	16.93
	18	186.29	21.33	20.70	17.58	16.93
	19	186.20	21.31	20.50	17.55	16.90
	20	186.17	21.31	20.53	17.48	16.83
	21	-	-	-	-	-
	22	-	-	-	-	-
	23	186.02	21.29	-	-	-
	24	185.57	21.24	20.33	17.48	16.83
	25	185.18	21.20	20.22	17.40	16.75
	26	184.96	21.17	20.25	17.30	16.65
	27	184.72	21.15	20.34	17.25	16.60
	28	-	-	-	-	-
	29	-	-	-	-	-
	30	184.65	21.14	20.38	17.20	16.55
	31	184.80	21.15	20.31	17.20	16.55
	เฉลี่ย	186.81	21.38	20.64	17.69	17.04

ที่มา : องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ มาเลเซีย 2532 - 2533

สถิติยางประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง 2532 - 2533

ตารางที่ 27 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		วางแผนรบกวนขึ้น 3	วางแผนดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย (บาท/กก.)	ราคาหาคใหญ่ (บาท/กก.)	ราคาชาวสวน (บาท/กก.)	
พย. 32	1	185.10	21.19	20.34	17.28	16.63
	2	185.47	21.23	20.37	17.20	16.55
	3	185.72	21.26	20.26	17.20	16.55
	4	-	-	-	-	-
	5	-	-	-	-	-
	6	185.89	21.28	-	17.15	16.50
	7	186.00	21.29	-	17.15	16.50
	8	186.17	21.31	20.26	17.15	16.50
	9	-	-	20.36	17.15	16.50
	10	-	-	20.23	17.20	16.55
	11	-	-	-	-	-
	12	-	-	-	-	-
	13	186.04	21.30	20.40	17.23	16.58
	14	187.83	21.50	20.48	17.23	16.58
	15	188.64	21.59	20.72	17.28	16.63
	16	189.21	21.66	20.40	17.33	16.68
	17	189.38	21.68	20.48	17.28	16.63
	18	-	-	-	-	-
	19	-	-	-	-	-
	20	189.61	21.71	20.45	17.13	16.48
	21	189.08	21.64	20.31	17.28	16.63
	22	188.45	21.57	20.34	17.28	16.63
	23	188.12	21.53	20.35	-	-
	24	188.12	21.53	20.33	17.24	16.59
	25	-	-	-	-	-
	26	-	-	-	-	-
	27	187.65	21.48	20.16	17.08	16.43
	28	187.16	21.42	20.20	17.08	16.43
	29	186.95	21.40	20.31	16.97	16.32
	30	186.88	21.39	20.22	17.10	16.45
เฉลี่ย		187.37	21.45	20.35	17.19	16.54

ตารางที่ 27 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เงินต/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาคใหญ่	ราคาชาวสวน	
			(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	
ธค. 32	1	186.60	21.53	20.28	16.66	16.01
	2	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-
	4	186.64	21.53	20.34	16.44	15.79
	5	186.41	21.51	-	-	-
	6	185.88	21.45	20.17	16.40	15.75
	7	185.49	21.40	20.18	16.24	15.59
	8	185.13	21.36	20.31	16.20	15.55
	9	-	-	-	-	-
	10	-	-	-	-	-
	11	184.74	21.31	-	-	-
	12	184.36	21.27	20.17	16.02	15.37
	13	184.00	21.23	20.11	15.98	15.33
	14	183.62	21.18	20.33	15.96	15.31
	15	183.21	21.14	20.29	15.86	15.21
	16	-	-	-	-	-
	17	-	-	-	-	-
	18	183.02	21.12	20.28	15.90	15.25
	19	183.12	21.13	20.38	15.96	15.25
	20	183.33	21.15	20.37	16.55	15.90
	21	183.67	21.19	20.44	16.90	16.25
	22	184.12	21.25	20.37	17.80	17.15
	23	-	-	-	-	-
	24	-	-	-	-	-
	25	-	-	-	17.96	17.31
	26	184.46	21.28	20.13	17.94	17.29
	27	184.49	21.29	20.00	17.86	17.21
	28	-	-	20.06	17.74	17.09
	29	-	-	-	17.66	17.01
	30	-	-	-	-	-
	31	-	-	-	-	-
เฉลี่ย		184.59	21.30	20.25	16.74	16.08

ตารางที่ 27 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาคใหญ่	ราคาชาวสวน	
			(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	
มก. 33	1	-	-	-	-	
	2	183.55	21.14	20.00	18.02	17.37
	3	183.16	21.10	20.03	18.02	17.37
	4	182.86	21.06	19.94	18	17.35
	5	182.76	21.05	19.78	18.00	17.35
	6	-	-	-	-	-
	7	-	-	-	-	-
	8	182.77	21.05	19.94	17.97	17.35
	9	182.78	21.05	19.90	17.97	17.32
	10	182.68	21.04	19.97	17.95	17.32
	11	182.69	21.04	19.93	17.95	17.30
	12	182.65	21.04	-	17.95	17.30
	13	-	-	-	-	-
	14	-	-	-	-	-
	15	182.59	21.03	20.05	17.95	17.30
	16	182.47	21.02	19.85	17.52	16.87
	17	182.16	20.98	19.69	17.52	16.87
	18	181.72	20.93	19.86	17.52	16.87
	19	181.32	20.88	19.92	17.58	16.93
	20	-	-	-	-	-
	21	-	-	-	-	-
	22	180.83	20.83	19.99	17.60	16.95
	23	180.45	20.78	20.08	17.58	16.93
	24	180.46	20.78	20.09	17.58	16.93
	25	180.46	20.78	20.17	17.58	16.93
	26	181.18	20.87	-	-	-
	27	-	-	-	-	-
	28	-	-	-	-	-
	29	181.53	20.91	-	-	-
	30	182.11	20.97	20.26	17.70	17.05
	31	182.11	20.97	20.49	17.72	17.07
	เฉลี่ย	182.06	20.97	20.00	17.78	17.14

ตารางที่ 27 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %	
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสังกโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาคใหญ่	ราคาชาวสวน
			(บาท/กก.)		
กพ. 33 1	183.67	21.52	-	17.98	17.33
2	-	-	20.68	18.00	17.35
3	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-
5	-	-	20.52	18.08	17.43
6	185.21	21.70	20.48	18.08	17.43
7	185.02	21.68	20.48	18.08	17.43
8	184.65	21.64	20.42	18.08	17.43
9	184.11	21.57	20.38	-	-
10	-	-	-	-	-
11	-	-	-	-	-
12	183.85	21.54	20.38	18.05	17.40
13	183.81	21.54	20.33	18.02	17.37
14	183.74	21.53	20.22	18.00	17.35
15	183.75	21.53	20.28	18.00	17.35
16	183.95	21.55	20.36	17.98	17.33
17	-	-	-	-	-
18	-	-	-	-	-
19	183.86	21.54	20.16	18.00	17.35
20	183.81	21.54	20.26	18.00	17.35
21	183.80	21.54	20.16	18.00	17.35
22	183.66	21.52	20.19	18.02	17.37
23	183.54	21.51	20.20	18.02	17.37
24	-	-	-	-	-
25	-	-	-	-	-
26	183.57	21.51	20.21	18.10	17.45
27	183.55	21.51	20.20	18.22	17.57
28	183.47	21.50	20.20	18.38	17.73
เฉลี่ย	183.94	21.55	20.32	18.06	17.41

ตารางที่ 27 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาดใหญ่	ราคาชาวสวน	
			(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	
มีค. 33	1	183.50	21.54	20.28	18.20	17.55
	2	183.39	21.52	20.30	18.23	17.58
	3	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-
	5	183.29	21.51	20.36	18.20	17.55
	6	183.23	21.51	20.34	17.93	17.28
	7	183.63	21.55	20.52	17.80	17.15
	8	183.94	21.59	20.42	17.63	16.98
	9	184.16	21.62	-	17.58	16.93
	10	-	-	-	-	-
	11	-	-	-	-	-
	12	184.25	21.63	20.34	17.55	16.90
	13	184.40	21.64	20.32	17.88	17.23
	14	184.09	21.61	20.17	17.95	17.30
	15	183.40	21.53	19.96	17.85	17.20
	16	182.56	21.43	-	17.80	17.15
	17	-	-	-	-	-
	18	-	-	-	-	-
	19	182.49	21.42	-	17.85	17.20
	20	182.68	21.44	-	17.85	17.20
	21	182.94	21.47	20.56	17.93	17.28
	22	183.51	21.54	20.16	17.90	17.25
	23	184.13	21.61	20.04	17.85	17.20
	24	-	-	-	-	-
	25	-	-	-	-	-
	26	183.97	21.59	20.12	17.93	17.28
	27	183.57	21.55	20.02	17.88	17.23
	28	183.08	21.49	20.02	17.88	17.23
	29	182.46	21.42	19.99	17.85	17.20
	30	-	-	19.93	17.90	17.25
	31	-	-	-	-	-
เฉลี่ย		183.46	21.53	20.20	17.88	17.23

หลังจากนั้นในช่วงประมาณเดือนธันวาคม 2534 ถึงมกราคม 2535 จากผลของสงครามอ่าวเปอร์เซีย ความล้มเหลวของระบบเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศรัสเซีย และปัญหาเศรษฐกิจจากการรวมประเทศของเยอรมัน ทำให้เศรษฐกิจโลกและความต้องการยางธรรมชาติตกต่ำมาก ส่งผลให้การผลิตรายของไทยได้รับผลกระทบมากขึ้นอีก ในช่วงนี้ (ประมาณเดือนตุลาคม 2534) INRO ได้เข้ามาทำการซื้อขายอีกครั้ง จำนวน 43,071 ตัน เนื่องจากราคาขายของ INRO ตกต่ำกว่าเส้น “อาจซื้อ” แต่การซื้อขายครั้งนี้ประเทศไทยไม่ได้รับประโยชน์เพราะราคาขายในประเทศอยู่ในระดับสูงเกือบ 18 บาท/กิโลกรัม (ตารางที่ 28) และนับจากเดือนพฤศจิกายนราคาขายในประเทศก็เริ่มตกต่ำเร็วกว่าราคาในตลาดโลก และตกต่ำที่สุดในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2534 และในช่วงมกราคม 2535 ราคาขายอยู่ที่กิโลกรัมละ 15.50 บาท ซึ่ง INRO ได้เข้ามาซื้อขายในประเทศไทยจำนวน 18,180 ตัน และซื้อจากตลาดโลกอีก 9,245 ตัน (รวมเป็น 27,425 ตัน) การซื้อขายครั้งนี้ส่งผลให้ราคาขายสูงขึ้น และทำให้ราคาขายในประเทศสูงขึ้นด้วยเนื่องมาจากการดำเนินงานของ INRO ซึ่งการดำเนินงานครั้งนี้มีผลต่อราคาขายในประเทศและส่งผลถึงการค้าขายของประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบราคาในช่วงเวลาที่ราคาขงตกต่ำระหว่างเดือนตุลาคม 2534 - มกราคม 2535

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ขงแผ่นรมควันชั้น 3 ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย (บาท/กก.)	ขงแผ่นคิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.		ราคาหาคใหญ่ (บาท/กก.)	ราคาชาวสวน (บาท/กก.)	
คค. 34	1	174.05	21.02	20.16	17.80	17.15
	2	174.07	21.03	20.06	17.80	17.15
	3	174.09	21.03	20.05	17.80	17.15
	4	174.14	21.04	20.12	17.80	17.15
	5	-	-	-	-	-
	6	-	-	-	-	-
	7	174.41	21.07	20.17	17.80	17.15
	8	174.79	21.11	20.28	17.80	17.15
	9	175.43	21.19	20.49	17.85	17.20
	10	176.28	21.29	20.55	17.85	17.20
	11	176.88	21.37	20.47	17.85	17.20
	12	-	-	-	-	-
	13	-	-	-	-	-
	14	177.35	21.42	20.49	17.85	17.20
	15	177.56	21.45	20.49	17.85	17.20
	16	177.60	21.45	20.47	17.85	17.20
	17	177.32	21.42	20.39	17.85	17.20
	18	177.05	21.39	20.31	17.75	17.10
	19	-	-	-	-	-
	20	-	-	-	-	-
	21	176.80	21.36	20.33	17.75	17.10
	22	176.64	21.34	20.44	17.75	17.10
	23	176.40	21.31	-	-	-
	24	176.19	21.28	20.27	17.70	17.05
	25	176.05	21.27	20.20	17.70	17.05
	26	-	-	-	-	-
	27	-	-	-	-	-
	28	175.68	21.22	20.17	17.60	16.95
	29	175.27	21.17	20.09	17.60	16.95
	30	174.97	21.14	20.04	17.55	16.90
	31	174.89	21.13	20.12	17.55	16.90
เฉลี่ย		175.82	21.24	20.28	17.75	17.11

ที่มา : องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ มาเลเซีย 2534 - 2535

สถิติยางประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง 2534 - 2535

ตารางที่ 28 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาดีใหญ่	ราคาชาวสวน	
			(บาท/กก.)			(บาท/กก.)
พ.ย. 34	1	174.97	21.24	20.12	17.30	16.65
	2	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-
	4	175.04	21.25	19.98	17.15	16.50
	5	175.16	21.26	-	17.10	16.45
	6	175.18	21.27	20.05	17.10	16.45
	7	175.08	21.25	19.94	16.90	16.25
	8	174.81	21.22	19.92	16.75	16.10
	9	-	-	-	-	-
	10	-	-	-	-	-
	11	174.50	21.18	20.17	16.70	16.05
	12	174.18	21.14	19.80	16.40	15.75
	13	173.79	21.10	19.73	16.45	15.80
	14	173.40	21.05	19.70	16.45	15.80
	15	172.88	20.99	19.64	16.35	15.70
	16	-	-	-	-	-
	17	-	-	-	-	-
	18	172.50	20.94	19.58	16.35	15.70
	19	172.20	20.94	19.66	16.35	15.70
	20	172.02	20.88	19.64	16.25	15.60
	21	171.82	20.86	19.63	16.25	15.60
	22	171.75	20.85	19.55	16.20	15.55
	23	-	-	-	-	-
	24	-	-	-	-	-
	25	171.76	20.85	19.54	16.20	15.55
	26	171.52	20.82	19.50	16.20	15.55
	27	171.09	20.77	19.45	16.20	15.55
	28	170.70	20.72	-	16.15	15.50
	29	170.44	20.69	19.45	16.15	15.50
	30	-	-	-	-	-
เฉลี่ย		173.08	21.01	19.74	16.52	15.89

ตารางที่ 28 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.	ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย	ราคาหาดใหญ่	ราคาชาวสวน	
			(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	(บาท/กก.)	
ธค. 34	1	-	-	-	-	
	2	170.22	20.80	19.44	16.00	15.35
	3	170.19	20.80	19.46	16.00	15.35
	4	170.27	20.81	19.43	15.95	15.30
	5	-	-	-	-	-
	6	170.32	20.81	19.44	15.90	15.25
	7	-	-	-	-	-
	8	-	-	-	-	-
	9	170.25	20.80	19.45	15.90	15.25
	10	-	-	-	-	-
	11	169.74	20.74	19.18	15.70	15.05
	12	169.40	20.70	19.08	15.70	15.05
	13	169.04	20.66	19.10	15.70	15.05
	14	-	-	-	-	-
	15	-	-	-	-	-
	16	168.49	20.59	19.03	15.70	15.05
	17	168.31	20.53	18.95	15.70	15.05
	18	167.86	20.51	18.93	15.65	15.00
	19	167.60	20.48	18.83	15.65	15.00
	20	167.25	20.44	18.73	15.45	14.80
	21	-	-	-	-	-
	22	-	-	-	-	-
	23	166.99	20.41	18.69	15.45	14.80
	24	166.72	20.37	-	15.45	14.80
	25	-	-	-	15.45	14.80
	26	166.37	20.33	-	15.45	14.80
	27	166.20	20.31	18.75	15.40	14.75
	28	-	-	-	-	-
	29	-	-	-	-	-
	30	166.06	20.29	18.74	15.40	14.75
	31	-	-	-	-	-
เฉลี่ย		168.39	20.58	19.08	15.66	15.01

ตารางที่ 28 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3 ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย (บาท/กก.)	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %		
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.		ราคาหาคใหญ่ (บาท/กก.)	ราคาชาวสวน (บาท/กก.)	
	มค. 35	1	-	-	-	-
	2	165.86	20.47	18.82	15.40	14.75
	3	166.01	20.48	18.84	15.40	14.75
	4	-	-	-	-	-
	5	-	-	-	-	-
	6	166.10	20.50	18.96	15.45	14.80
	7	166.30	20.52	19.03	15.40	14.75
	8	166.58	20.56	18.98	15.40	14.75
	9	166.90	20.60	19.00	15.40	14.75
	10	166.81	20.58	19.04	15.40	14.75
	11	-	-	-	-	-
	12	-	-	-	-	-
	13	166.79	20.58	19.07	15.50	14.85
	14	166.91	20.60	19.11	15.50	14.85
	15	167.17	20.63	19.16	15.50	14.85
	16	167.37	20.65	19.26	15.70	15.05
	17	167.70	20.69	19.13	15.75	15.10
	18	-	-	-	-	-
	19	-	-	-	-	-
	20	168.07	20.74	19.12	15.85	15.20
	21	168.45	20.79	19.38	15.95	15.30
	22	168.69	20.82	19.37	16.05	15.40
	23	168.85	20.84	19.35	16.05	15.40
	24	168.92	20.84	19.25	16.05	15.40
	25	-	-	-	-	-
	26	-	-	-	-	-
	27	168.87	20.84	19.36	16.20	15.55
	28	168.67	20.81	19.45	16.35	15.70
	29	168.62	20.81	19.48	16.50	15.85
	30	168.60	20.80	19.58	16.65	16.00
	31	-	-	19.70	16.85	16.20
เฉลี่ย		167.54	20.67	19.20	15.83	15.18

ในช่วงประมาณเดือนกันยายน 2536 INRO ได้เข้ามาซื้ออีกครั้ง จำนวน 18,067 ตัน (คาดว่าเป็นอย่างที่ผลิตจากไทยประมาณ 828 ตัน) เนื่องจากสถานการณ์ราคาขางในตลาดโลกตกต่ำมาก โดยราคา INRO อยู่ได้เส้น “อาจซื้อ” มาโดยตลอด ซึ่งเป็นผลจากสภาพความต้องการขางในตลาดขางของโลกยังไม่ฟื้นตัว ประกอบกับปัญหาในเรื่องเงินเฟ้อของประเทศจีน และปัญหาของญี่ปุ่นในเรื่องเงินเยนแข็งตัว ส่งผลให้ราคาขางในตลาดลดต่ำลง และทั้งจีนและญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ของไทย ปัญหาทางเศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ราคาขางในประเทศไทยตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นมาค่อย ๆ ตกจากระดับกิโลกรัมละ 18 บาท มาอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 17 บาท ในช่วงกลางเดือนสิงหาคม และในที่สุดเหลือเพียงกิโลกรัมละ 14.98 บาท (ตารางที่ 29) ทำให้การค้าขางไทยได้รับผลกระทบกระเทือน การตัดสินใจซื้อขายของ INRO ในช่วงนี้ไม่ได้ส่งผลทำให้ราคาขางดีขึ้นมากนัก แต่ก็สามารถทำให้ราคาขางสูงขึ้นซึ่งประเทศไทยก็ได้รับประโยชน์จากการกระทำครั้งนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบราคาในช่วงเวลาที่ราคาขายตกต่ำระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2536

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3 ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย (บาท/กก.)	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %	
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.		ราคาหาคใหญ่ (บาท/กก.)	ราคาขาวสวน (บาท/กก.)
สค. 36 1	-	-	-	-	-
2	163.18	20.59	-	-	-
3	163.30	20.59	-	-	-
4	163.48	20.65	20.06	17.16	16.51
5	163.80	20.70	20.11	17.07	16.42
6	164.03	20.72	20.11	17.19	16.54
7	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-
9	164.25	20.75	-	17.15	16.50
10	164.27	20.76	20.12	17.15	16.50
11	164.17	20.76	20.09	17.29	16.64
12	164.02	20.74	-	-	-
13	163.84	20.71	20.00	17.23	16.58
14	-	-	-	-	-
15	-	-	-	-	-
16	163.61	20.65	19.97	17.23	16.58
17	163.60	20.65	19.97	17.12	16.47
18	163.73	20.67	20.02	17.12	16.47
19	163.73	20.65	20.00	17.05	16.40
20	163.83	20.76	20.09	17.03	16.38
21	-	-	-	-	-
22	-	-	-	-	-
23	164.02	20.68	20.00	17.02	16.37
24	163.99	20.72	20.03	16.98	16.33
25	163.88	20.71	20.04	16.96	16.31
26	163.90	20.71	20.13	16.96	16.31
27	164.06	20.73	20.15	16.96	16.31
28	-	-	-	-	-
29	-	-	-	-	-
30	164.21	20.75	-	16.96	16.31
31	164.51	20.79	-	16.86	16.21
เฉลี่ย	163.88	20.70	20.06	17.08	16.43

ที่มา : องค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ มาเลเซีย 2536

สถิติยางประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง 2536

ตารางที่ 29 (ต่อ)

เดือน ปี วัน	ราคา INRO		ยางแผ่นรมควันชั้น 3 ราคาสิงคโปร์/มาเลเซีย (บาท/กก.)	ยางแผ่นดิบชั้น 3 แห่ง 100 %	
	เซ็นต์/กก.	บาท/กก.		ราคาหาคใหญ่ (บาท/กก.)	ราคาชาวสวน (บาท/กก.)
	กย. 36				
1	164.86	20.82	20.22	16.86	16.21
2	165.23	20.87	20.31	16.86	16.21
3	165.57	20.91	20.42	16.81	16.16
4	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	-
6	166.04	20.97	20.37	16.79	16.14
7	166.40	21.02	20.40	16.77	16.12
8	166.68	21.05	20.39	16.75	16.10
9	166.66	21.05	20.42	16.72	16.07
10	166.23	21.00	20.35	16.76	16.11
11	-	-	-	-	-
12	-	-	-	-	-
13	165.52	20.91	20.29	16.76	16.11
14	164.64	20.79	20.25	16.58	15.93
15	163.62	20.67	-	16.43	15.78
16	162.71	20.55	19.86	15.99	15.34
17	161.97	20.46	19.82	15.87	15.22
18	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-
20	161.22	20.36	19.73	15.76	15.11
21	160.46	20.27	19.62	15.62	14.97
22	159.71	20.17	-	15.48	14.83
23	159.02	20.08	19.44	15.42	14.77
24	158.31	20.00	19.26	15.26	14.61
25	-	-	-	-	-
26	-	-	-	-	-
27	157.67	19.91	19.16	15.14	14.49
28	157.13	19.85	19.40	15.04	14.39
29	156.68	19.79	19.01	14.98	14.33
30	156.31	19.74	18.99	14.98	14.33
เฉลี่ย	162.39	20.51	19.89	16.07	15.42

จากการดำเนินงานของ INRO ในช่วงที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของ INRO ในการรักษาเสถียรภาพราคายางจะส่งผลทำให้ราคายางมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลถึงการค้ายางของประเทศไทย โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการค้ายางของไทยก็ต่อเมื่อราคายางในประเทศไทยเป็นไปตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงตามตลาดโลกที่ INRO ใช้เป็นเกณฑ์ในการตั้งระดับราคายาง (ตลาด 4 แห่ง คือ ตลาดลอนดอน นิวยอร์ก สิงคโปร์ และมาเลเซีย) แต่ในกรณีที่ราคาของยางมีการเปลี่ยนแปลงในระดับที่แตกต่างกับราคาในตลาดโลก เช่น การที่ราคาขึ้นหรือต่ำอย่างรวดเร็วเนื่องจากเหตุผลทางการเมืองภายในประเทศเพราะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล และในขณะนั้นราคาในตลาดโลกยังมีความเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก INRO ก็จะไม่เข้ามาดำเนินการรักษาเสถียรภาพราคาของยางในไทย เพราะไม่ได้ใช้ราคาจากตลาดในประเทศไทยในการคำนวณคิดราคาซึ่งสถานะตลาดประจำวันของ INRO ทำให้เมื่อราคาของยางในประเทศไทยตกต่ำ INRO จึงไม่สามารถทำการแทรกแซงเพื่อช่วยเหลือได้ทันเวลา

อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานของ INRO ในช่วงราคาของยางตกต่ำสามารถทำให้ราคาของยางในตลาดโลกสูงขึ้นและทำให้ราคาของยางในตลาดไทยสูงขึ้นด้วย (ตารางที่ 30 และ 31) การดำเนินงานดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการค้ายางของประเทศไทย และยังทำให้การค้าของยางในตลาดโลกมีเสถียรภาพในระดับหนึ่ง

จากเหตุผลที่องค์การยางธรรมชาติไม่สามารถเข้ามาดำเนินการแทรกแซงราคาเพื่อเป็นการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนในประเทศไทยได้ทันเวลาส่วนหนึ่งมาจากการที่ตลาดที่ใช้ในการคำนวณราคาซึ่งสถานะตลาดประจำวันมีเพียง 4 แห่ง และไม่มีตลาดของประเทศไทย แต่ในความตกลงฉบับที่ 3 ที่กำลังจะใช้บังคับนี้ได้มีการกำหนดให้สามารถเพิ่มตลาดที่จะใช้ในการคำนวณราคาซึ่งสถานะตลาดประจำวันได้ โดยตลาดนั้นต้องเป็นตลาดที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ จึงเป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะทำตลาดการค้าของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับขององค์การยางธรรมชาติระหว่างประเทศ เพื่อที่จะได้นำราคาของยางในตลาดไทยไปใช้ในการคำนวณราคาของ INRO ด้วย และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้จัดการมูลนิธิกันชนของ INRO ไม่ค่อยตัดสินใจทำการซื้อขายในประเทศไทยก็คือการที่ประเทศไทยไม่มีโกดังสำหรับเก็บยางของ INRO เพราะเมื่อเข้ามาทำการซื้อขายในประเทศไทยแล้วจะต้องมีการขนย้ายยางไปเก็บไว้ในประเทศอื่น ซึ่งสังเกตได้จากการซื้อขายของ INRO ในช่วงระหว่างความตกลงฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 การซื้อขายจากไทยต้องนำไปเก็บไว้ในประเทศอื่น แต่ปัจจุบันไทยได้สร้างโกดังเก็บยางขึ้น 1 แห่งที่จังหวัดนนทบุรี และได้ให้ INRO เข้าไว้สำหรับเก็บยาง จะเป็นการช่วยให้ INRO

ตัดสินใจเข้ามาซื้อขายในไทยเมื่อเกิดภาวะราคาตกต่ำได้ดีขึ้นอีกทางหนึ่ง และประเทศไทยยังจะได้ค่าตอบแทนจากการเช่าโกดังดังกล่าวด้วย

ตารางที่ 30 ราคายางที่ INRO ซื้อจาก 4 ตลาดโลก เทียบกับราคาตลาดอื่นๆ และราคา (INRO I)

ปี เดือน	ราคาที่ซื้อจาก 4 ตลาดโลก			(เทียบกับ)ราคาตลาดอื่นๆ และราคา INRO			
	ราคา เอฟ.ไอ.บี. ที่ตลาดกัวลาแลมเปอร์ สิงคโปร์ ลอนดอน นิวยอร์ก เจลลี่			ราคายาง โนตลาด สิงคโปร์	ราคาซื้อขายผ่านคิบ แห่ง 100% ชั้น 3 โนตลาดหาดใหญ่	ราคาซีสภาวะ ตลาด INRO 5-DAY DMIP	ระดับราคา อ้างอิง" ของ INRO
	มาเลเซีย เซ็นต์/กก.	อัตราแลกเปลี่ยน	บาท/กก.	บาท/กก.	บาท/กก.	มาเลเซีย สิงคโปร์ เซ็นต์/กก.	
2524							
พย.	177.37	10.09	17.89	16.95	13.02	282.64	178
ธค.	175.37	10.14	17.78	18.05	13.08	277.69	
2525							
มค.	178.21	10.11	18.01	18.23	13.15	177.74	
กพ.	179.35	9.87	17.7	17.62	12.93	177.41	
มี.ค.	179.54	9.81	17.61	17.7	12.99	178.66	(8พค.)
พ.ค.	182.31	9.96	18.15	18.1	13.46	177.1	177(-1%)
มิ.ย.	181.47	9.76	17.74	17.61	13.49	176.93	
กค.	181.81	9.68	17.59	17.45	13.43	175.91	
สค.	184.06	9.7	17.85	17.67	13.48	176.46	
ตค.	-	9.63	-	17.52	13.59	176.16	
พย.	-	9.65	-	17.24	13.48	173.33	
ธค.	180.3	9.68	17.45	17.36	13.08	171.84	
2526							
มค.	181.49	9.99	18.13	18.14	13.02	171.75	
กพ.	187.73	10.02	18.81	20.14	14.2	196.63	
2528							
มค.	-	10.99	-	19.36	15.58	175	
พค.	-	11.09	-	20.34	17.28	174.7	
มิย.	-	11.02	-	20.72	17.09	174.6	
กค.	177.18	12.82	19.17	19.77	16.31	168.3	(15สค.)
สค.	174.19	10.8	18.81	18.63	15.3	164.3	171(-3%)
กย.	-	10.79	-	15.87	14.77	162.4	
ตค.	-	10.73	-	18.09	15.29	165.3	
พย.	-	10.69	-	18.1	14.23	162.2	
ธค.	168.02	10.89	18.29	18.41	14.96	162	
2529							
มค.	-	10.82	-	18.82	15.54	166.4	

ที่มา : สถิติยางประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง 2524-2529

ตารางที่ 31 ราคายางแผ่นดิบ (แห้ง 100%) ชั้น 3 ที่ตลาดขนาดใหญ่
ในช่วงที่องค์การ INRA ซื้อจากประเทศไทย (ใน INRO I)

วันที่	2528		2529
	กันยายน	ตุลาคม	มกราคม
1	-	15.01	-
2	14.51	15.02	15.25
3	14.57	15.08	15.32
4	14.65	15.08	-
5	14.67	-	-
6	17.73	-	15.22
7	-	15.12	15.32
8	-	15.22	15.34
9	14.68	15.22	15.34
10	14.70	15.24	15.30
11	14.70	15.34	-
12	14.66	-	-
13	14.67	-	15.33
14	-	15.30	15.40
15	-	15.35	15.47
16	14.83	15.45	15.63
17	14.78	15.45	15.62
18	14.84	15.48	-
19	14.77	-	-
20	14.89	-	15.70
21	-	15.38	15.72
22	-	15.43	15.67
23	14.92	-	15.56
24	14.91	15.44	15.70
25	14.93	15.43	-
26	14.92	-	-
27	14.92	-	15.65
28	-	15.32	15.80
29	-	15.30	15.89
30	14.85	15.27	15.50
31	-	15.25	15.83
เฉลี่ย	14.77	15.29	15.54

ที่มา : สถิติยางประเทศไทย สถาบันวิจัยยาง 2528-2529